

Zoetermeer, 17 juni 2021

Betreft: succesfactoren voor gemeentelijke inzameling van e-waste

Geachte leden van de verkiezingsprogramma commissie,

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 doen wij, namens alle producenten van elektrische en elektronische apparaten in Nederland, in het kader van de circulaire economie graag een aantal suggesties voor uw verkiezingsprogramma.

Gemeenten en producenten werken al jaren succesvol samen aan de transitie naar een circulaire economie, waarin afval niet bestaat en waardevolle grondstoffen steeds opnieuw worden gebruikt. Zo worden steeds meer Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparaten (AEEA of e-waste) ingezameld en hoogwaardig gerecycled. Het metaal, plastic, beton en al die andere waardevolle grondstoffen in e-waste krijgt zo een tweede, derde of zelfs tiende leven. Daarmee dragen gemeenten en producenten bij aan het tegengaan van grondstoffen-schaarste en CO₂-uitstoot.

De gemeenschappelijke aanpak leidt niet alleen tot meer recycling van e-waste, maar ook tot meer banen. Het sorteren en demonteren van afgedankte apparaten zoals laptops, wasmachines en armaturen gebeurt in veel gevallen namelijk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee spelen gemeenten en producenten een belangrijke rol in het verbinden van maatschappelijke opgaven op het gebied van de circulaire economie, duurzaamheid en (sociale) werkgelegenheid.

Vanuit onze ervaring op het snijvlak van de circulaire en sociale economie zien wij vijf succesfactoren voor gemeentelijke inzameling van e-waste:

1. Verruimen openingstijden gemeentelijke milieustraat en openstellen voor MKB

- Zo kunnen we meer afval zoals e-waste verzamelen en daardoor hoogwaardiger verwerken. Daarnaast verleent de gemeente inwoners en MKB'ers een dienst door hen ook buiten 'kantooruren' toe te laten tot de gemeentelijke milieustraat.

2. Communicatie en bewustwordingscampagne inwoners over het juist afdanken van afval

- Vooral kleine apparaten, zoals elektrische tandenborstels, worden uit onwetendheid vaak in de klinko gegooit. Uit recent onderzoek blijkt dat per inwoner jaarlijks anderhalve kilo aan afgedankte elektronica bij het restafval zit. Door gerichte bewustwordingscampagnes kan ook hier de inzameling worden gestimuleerd.

3. Meer prioriteit en capaciteit bij omgevingsdiensten voor handhaving e-waste

- Omgevingsdiensten zijn namens gemeenten verantwoordelijk voor de handhaving op het naleven van e-waste regelgeving. De focus ligt vooral op het formele circuit, terwijl het op illegale wijze vermengen van waardevolle materialen met schroot en het niet verwijderen van gevaarlijke stoffen in toenemende mate plaatsvindt in het informele circuit van de

“witte busjes” en niet-gecertificeerde metaalhandelaren. Daarom pleiten wij voor verbreding van de handhavingsoopdracht aan omgevingsdiensten. Recent concludeerde de commissie Van Aartsen¹ dat omgevingsdiensten voldoende omvang en bijbehorende financiering nodig hebben om de taken die ze opgedragen krijgen naar behoren te kunnen uitvoeren. Alleen het verbreden van de opdracht is dus niet voldoende, er zijn ook extra middelen nodig.

4. Alle afgedankte elektrische en elektronische apparaten in de publieke ruimte en gebouwen conform CENELEC verwerken in sorteercentra

- Bij het vervangen van onder andere (straat)verlichting en cv-ketels in publieke gebouwen komt jaarlijks veel e-waste vrij. Helaas wordt dat niet altijd op de juiste manier afgedankt en verwerkt conform CENELEC, terwijl de wet dat wel vereist. Door het af te geven aan CENELEC-gecertificeerde verwerkers, krijgen waardevolle materialen een tweede, derde of zelfs tiende leven en komen gevaarlijke stoffen niet in het milieu terecht. De verwachte extra toestroom e-waste leidt bovendien tot meer Social Return On Investment (SROI), want het sorteren en demonteren van e-waste gebeurt veelal door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee geeft uw gemeente invulling aan de participatiewet. Zo wordt de cirkel van de circulaire én sociale economie rond.

5. Maak circulair inkopen en aanbesteden de norm in uw gemeente

- Bij grote projecten waarvoor subsidies worden versterkt of vergunningen worden verleend, is het van belang dat bij de inkoop van elektrische apparaten rekening wordt gehouden met de afvalfase en daarover ook een afvalbeheerbijdrage wordt afgedragen. Bij het verwijderen van elektrische apparatuur is het uiteraard ook van belang dat deze conform de eerder genoemde standaarden worden verwerkt. Toekomstbestendige gemeenten zetten momenteel vol in op de aanleg van zonneparken en warmtepompen. Gezien de verwachte levensduur van deze apparaten zal het nog meerdere jaren duren² voordat ze in de afvalfase terechtkomen. Vaak is tegen die tijd onduidelijk welke producent dit apparaat op de markt heeft gezet, terwijl die informatie essentieel is. Producenten zijn namelijk wettelijk verplicht om verantwoordelijkheid te nemen voor hun producten als ze in de afvalfase terechtkomen. Door als voorwaarde in het inkoop-, aanbesteding- én subsidiebeleid op te nemen dat de aanbesteder zichzelf en zijn toeleveranciers, de producenten, vooraf kenbaar maakt en te laten bevestigen dat zij aangesloten zijn bij Stichting OPEN, wordt freerider-gedrag door producenten voorkomen.

Wij hopen dat u in uw verkiezingsprogramma kiest voor een circulaire e-waste sector. Stichting OPEN is uiteraard bereid te ondersteunen bij de praktische uitvoering van de gemeentelijke plannen. Mocht u daarnaast behoefte hebben aan een toelichting op deze brief, dan zijn wij zeer bereid u te woord te staan. U kunt ons bereiken op amber.leguit@stichting-open.org.

---

¹ Deze commissie onder leiding van Jozias van Aartsen (resp. voormalig minister en burgemeester van Den Haag) heeft in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een advies uitgebracht over versterking van het systeem van milieutoezicht- en handhaving (2021).

² De technische levensduur van zonnepanelen is bijvoorbeeld 20-30 jaar.

Wie wij zijn: Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland (OPEN) is, namens alle producenten van elektrische apparaten in Nederland verantwoordelijk voor de inzameling en recycling van e-waste. Ons doel is om de wettelijke inzameldoelstelling van 65% te behalen én e-waste circulair te maken. Dit doen we samen met onze inzamelpartners. Deze partners, zoals gemeenten, spelen een belangrijke rol bij de inzameling. De inzameling van e-waste is in veel gevallen meer dan alleen de container op de milieustraat. Vaak worden hier werkgelegenheidsprojecten aan gekoppeld. Na het inzamelen wordt het e-waste gesorteerd en gerecycled. Onder de naam Wecycle voeren we campagnes om de inzameling en recycling van e-waste te stimuleren. Consumenten en professionals kunnen hun e-waste gratis inleveren bij een van onze 13.000 Wecycle-inleverpunten door het hele land.

Met vriendelijke groet,

Jan Vlak
Algemeen directeur Stichting OPEN